

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 29.08.1980, sp. zn. 1 Cz 17/80, ECLI:CZ:NS:1980:1.CZ.17.1980.1

Číslo: 24/1982

Právní věta: Meze možností, v nichž je organizace silničního hospodářství s to odstranit závady ve sjízdnosti silnice nebo na ně předepsaným způsobem upozornit (§ 9 odst. 2 zákona č. 135/1961 Sb.), je nutno chápat objektivně, posuzovat tedy všechny možnosti, jichž tu mohlo být využito, a vyloučit lze jen ty způsoby zjištění a odstranění závad nebo upozornění na ně, které by se ukázaly objektivně (nikoli subjektivně z hlediska konkrétní organizace silničního hospodářství) nemožnými. /1/ 1) Srov. i sborník III Nejvyššího soudu ČSSR "Nejvyšší soud o občanském soudním řízení v některých věcech pracovněprávních, občanskoprávních a rodinněprávních", SEVT, Praha 1980, str. 355.

Soud: Nejvyšší soud ČSR

Datum rozhodnutí: 29.08.1980

Spisová značka: 1 Cz 17/80

Číslo rozhodnutí: 24

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Doprava, Náhrada škody, Organizace socialistické

Předpisy: 151/1961 Sb. § 9

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Žalobkyně se domáhala náhrady škody vzniklé jí zraněním, které utrpěla pádem při přecházení ulice v P. 4 na označeném přechodu, když šlápla na jednu uvolněnou dlaždici z desek vyznačující přechod přes vozovku.

Rozsudkem obvodního soudu pro Prahu 1 byla žalobkyni náhrada škody přiznána především proto, že dlaždice na níž žalobkyně upadla, byla již delší dobu před úrazem uvolněná, žalovaná správa komunikací neprováděla kontrolu vozovky, takže soud prvního stupně měl za to, že je za škodu odpovědná.

Uvedený rozsudek byl k odvolání žalované organizace změněn rozsudkem městského soudu v Praze tak, že se žaloba zamítá. Odvolací soud došel k závěru, že nebylo v silách žalované organizace škodu zabránit, protože při velkém počtu kilometrů délky sítě spravované touto organizací neměla jinou možnost než projížděním této silniční sítě provádět kontrolu, přičemž uvolnění dlaždice nebylo takto patrné.

Nejvyšší soud ČSR rozhodl o stížnosti pro porušení zákona, kterou podal generální prokurátor ČSR,

tak, že uvedenými rozsudky obou stupňů byl porušen zákon.

Z odůvodnění:

Stížnost pro porušení zákona, jejímž rozsahem a důvody je soud vázán (§ 242 odst. 1, věta druhá, o. s. ř.), vytýkala oběma soudům, že si neopatřily všechny podklady pro spolehlivý závěr o tom, zda se žalované organizaci podařilo prokázat, že nebylo v mezích možností odstranit závadu spočívající v uvolnění dlaždice vyznačující přechod přes vozovku, ani na tuto závadu předepsaným způsobem upozornit (§ 9 odst. 2 zákona č. 135/1961 Sb. o pozemních komunikacích).

Výtky uváděné ve stížnosti pro porušení zákona jsou opodstatněné.

Odpovědnosti podle ustanovení § 9 odst. 2 zákona č. 135/1961 Sb. se organizace silničního hospodaření může zprostit, jestliže prokáže, že nebylo v mezích možností závady ve sjízdnosti (schůdnosti) odstranit ani na ně předepsaným způsobem upozornit.

Výraz „meze možností“ je nutno chápat objektivně (subjektivní výklad by umožňoval jen formulace „meze jejích možností“). Je proto nutno posoudit všechny možnosti, kterých mohlo být využito i mělo být využito k odstranění závady, popřípadě k upozornění na ni. Vyloučit je nutno jen ty způsoby vedoucí k zjištění a k odstranění závady, které by se ukázaly nemožnými, tedy by přesahovaly meze možností. Odvolací soud pro vycházel v projednávané věci z nesprávného názoru, jestliže z ustanovení § 9 odst. 2 zákona č. 135/1961 Sb. dovodil, že tu organizace odpovídá na základě předpokládaného zavinění.

Stížnost pro porušení zákona správně vytýká, že soudy se měly zabývat tím, jaké organizační předpoklady si žalovaná organizace vytvořila, aby mohla řádně dostát svým povinnostem, které vyplývají z předmětu její činnosti. Soudy tedy měly zjišťovat, zda organizace vydala organizační řád upravující strukturu a pracovní náplň jejích organizačních složek, a to z hlediska konkrétního případu. Pokud péče o stav vozovky v místě úrazu spadala do působnosti některé této organizační složky, bylo třeba se zabývat jejím personálním a věcným vybavením a tím, zda měla vypracovaný plán prohlídek komunikací včetně vozovky, na níž k úrazu žalobkyně došlo. Nevytvořením náležitých organizačních předpokladů by se organizace zbavila reálné možnosti nejen závady zjistit, ale také je odstranit nebo na ně upozornit. Poukaz na značnou délku komunikací, o něž musí organizace pečovat, měl rovněž vést soud ke zjišťování toho, jakým způsobem organizace zabezpečovala, aby úkoly vyplývající z předmětu činnosti této organizace mohla úspěšně zvládnout.

Především však bylo třeba zjistit, zda např. ze strany orgánů příslušného národního výboru nebyla organizace na závadu upozorněna a zda se tedy o závadě nedověděla ještě před úrazem z jiných pramenů, když se tak nestalo vlastní kontrolou.

Jestliže soudy rozhodly, aniž si opatřily pro své rozhodnutí úplné podklady, přičemž odvolací soud vycházel i z nesprávného právního názoru, pokud jde o možnost organizace zprostit se odpovědnosti za škodu, porušily tím zákon v ustanoveních § 6 a § 120 o. s. ř. se zřetelem k ustanovení § 9 odst. 2 zákona č. 135/1961 Sb. (ve znění zákonů č. 72/1969 Sb. a č. 146/1971 Sb.).